

Udskriftsdato: 23. december 2025

FOU nr 1985.188 (Gældende)

Tilbagebetaling af sygedagpenge

Ministerium: Folketinget

Tilbagebetaling af sygedagpenge

En sygemeldt lønmodtager havde i en periode drevet selvstændig virksomhed, samtidig med at han modtog sygedagpenge.

I sin afgørelse om at kræve tilbagebetaling af med urette modtagne sygedagpenge havde amsankenævnet ikke foretaget en nærmere undersøgelse af, i hvilket omfang lønmodtageren fra diagnosticeringen af en ny lidelse og under det efterfølgende behandlingsforløb (på ny) måtte anses for berettiget til sygedagpenge.

Henstillet til amsankenævnet at undergive spørgsmålet om tilbagebetalingskravets omfang en fornyet overvejelse.

(J.nr. 1984-1108-042)

A klagede over en afgørelse fra amsankenævnet for Sønderjyllands amt, hvorved nævnet tiltrådte en afgørelse fra det sociale udvalg i Rødding kommune om, at A skulle tilbagebetale 47.736 kr., som han havde modtaget i sygedagpenge i perioden fra den 1. januar til den 19. juni 1983.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at A den 6. december 1982 ansøgte det sociale udvalg i Rødding kommune om udbetaling af sygedagpenge fra den 22. november 1982, da han fra dette tidspunkt havde været uarbejdsdygtig på grund af en arbejdsskade (brandsår på den ene hånd). A oplyste i anmodningen, at han var fuldt uarbejdsdygtig, og at han ikke havde andre indtægter under sit fravær.

Af en arbejdsgivererklæring af 6. december 1982 fremgik det, at A havde været ansat på en karosserifabrik som specialarbejder fra den 5. november 1982.

Det sociale udvalg i Rødding kommune udbetalte herefter sygedagpenge til A med virkning fra den 22. november 1982.

I forbindelse med dagpengeudbetalingerne indhentede socialforvaltningen i Rødding kommune lægeerklæringer fra A's egen læge. Af den første lægeerklæring, som forvaltningen modtog den 14. december 1982, fremgik det, at A var fuldt uarbejdsdygtig på grund af brandsår og tiltagende rygsmerter med tegn på discusprolaps. Af de senere lægeerklæringer fremgik det, at A var fuldt uarbejdsdygtig på grund af sin ryglidelse, og at han den 23. marts 1983 var blevet indlagt på ortopædisk afdeling på Haderslev sygehus, hvor det blev påvist, at han havde en discusprolaps. A havde herefter i en periode frem til den 14. juni 1983 modtaget strækbehandling 3 gange ugentligt.

Den 21. juni 1983 meddelte Haderslev distriktstoldkammer telefonisk socialforvaltningen, at kammeret havde modtaget en momsindberetning for januar kvartal 1983 fra A, hvoraf det fremgik, at han ved selvstændig virksomhed (handel med biler) i dette kvartal havde haft en omsætning på 32.900 kr. Under sagen oplyste A, at han var startet med handel med biler efter sygdommens indtræden, og at han havde udført reparationsarbejde i beskedent omfang (1-2 timer dagligt).

Distriktstoldkammeret oplyste under min behandling af sagen, at A for april kvartal 1983 havde indberettet, at han ikke havde haft afgiftspligtig omsætning. (A havde frameldt sig momsregisteret den 30. juni 1983).

I anledning af henvendelsen fra distriktstoldkammeret meddelte det sociale udvalg i Rødding kommune i skrivelse af 24. juni 1983 A, at dagpengeudbetalingen til ham var standset med øjeblikkelig

virkning. Socialudvalget meddelte videre, at A for perioden fra den 1. januar til den 19. juni 1983 havde fået udbetalt sygedagpenge med urette, og at det for meget udbetalte beløb skulle tilbagebetales.

Denne afgørelse indbragte A for amtsankenævnet for Sønderjyllands amt.

Den 4. juli 1983 afgav A's læge en erklæring til socialforvaltningen i Rødding kommune om, at der var påvist discusprolaps hos A; så længe denne var til stede, kunne A næppe klare arbejde som mekaniker.

Den 7. juli 1983 afgav A en erklæring til socialforvaltningen om, at han fra den 20. juni 1983 ikke foretog sig aktiviteter, der var i strid med lægens skriftlige udtalelser. Det sociale udvalg genoptog herefter med virkning fra den 20. juni 1983 udbetaling af sygedagpenge til A.

Under behandlingen af sagen modtog amtsankenævnet for Sønderjyllands amt en opgørelse fra A's revisor, hvoraf det fremgik, at A i januar kvartal 1983 havde haft en fortjeneste ved salg af biler på 12.715 kr., og at han i den samme periode havde indkøbt reservedele for 12.865 kr. Videre modtog amtsankenævnet gennem socialforvaltningen i Rødding kommune oplysning fra kommunens skatteforvaltning om, at A for indkomståret 1982 var ansat til et overskud af egen virksomhed på i alt 10.000 kr. Beløbet var beregnet på grundlag af oplysninger fra A's revisor og ud fra et dokumenteret bilkøb/salg i december måned 1982.

Skatteforvaltningen i Rødding kommune oplyste under min behandling af sagen, at A for indkomståret 1983 var ansat til et overskud af egen virksomhed på 10.576 kr.

Amtsankenævnet for Sønderjyllands amt meddelte A, at nævnet ikke fandt grundlag for at ændre det sociale udvalgs afgørelse. Nævnet havde lagt vægt på, at A havde undladt at oplyse det sociale udvalg om ændringerne i sine økonomiske forhold i forbindelse med, at han var begyndt at handle med biler i december måned 1982, og at han som følge heraf uberettiget havde modtaget sygedagpenge. Herudover havde nævnet fundet, at betingelserne for fortsat udbetaling af sygedagpenge ikke var opfyldt, da der ikke længere forelå fuld uarbejdsdygtighed i dagpengelovens forstand, idet der efter det oplyste ikke var tale om, at A delvis påbegyndte arbejdet i tidligere erhverv, og idet han ikke kunne anses for fuldt uarbejdsdygtig.

A redegjorde i sin klage til mig for sine vanskelige økonomiske forhold. Disse var baggrunden for, at A i sygeperioden - samtidig med at han modtog sygedagpenge - var startet med handel med biler m.v.

Amtsankenævnet henholdt sig i en udtalelse til mig til sin afgørelse.

Efter min gennemgang af sagens akter fandt jeg det nødvendigt at anmode sikringsstyrelsen om at udtale sig bl.a. om, hvorvidt en sikret er berettiget til at modtage sygedagpenge i tilfælde, hvor den sikrede i en periode er fuldt uarbejdsdygtig i forhold til sit sædvanlige arbejde, men i sygeperioden eller i en del af sygeperioden er i stand til at bestride et andet arbejde og faktisk gør dette. Videre anmodede jeg styrelsen om at udtale sig om, hvorvidt det kunne antages, at A havde modtaget sygedagpenge med urette i den periode (2. kvartal i 1983), hvor det ikke kunne lægges til grund, at han havde udført aktiviteter ved sin selvstændige virksomhed. Jeg bemærkede, at det umiddelbart forekom tvivlsomt, om det kunne antages, at sygedagpenge i den periode, da det ikke kunne lægges til grund, at A havde udført aktiviteter, var modtaget med urette.

Sikringsstyrelsen anførte i en udtalelse til mig, at fuld uarbejdsdygtighed i dagpengelovens forstand ved sygdommens begyndelse bedømmes i relation til den hidtidige beskæftigelse. Hvis en sygemeldt påtager sig en ny beskæftigelse eller fortsætter en tidligere (bi)beskæftigelse, der ikke har en væsentlig forskellig karakter fra den beskæftigelse, han er sygemeldt fra, er betingelsen om fuld uarbejdsdygtighed ikke længere opfyldt. Videre anførte styrelsen, at betingelsen om fuld uarbejdsdygtighed ikke bliver opfyldt på ny blot ved, at den ny beskæftigelse afbrydes. Afbrydelsen kan skyldes andre forhold end sygdommen, f.eks. manglende tilgang af ordre. Der kan kun være ret til dagpenge for perioder, for hvilke det dokumenteres, at arbejdsophøret skyldes forværring, tilbagefald, ny sygdom eller eventuelt et senere udstedt lægeligt påbud om, at den syge skal afholde sig fra enhver form for erhvervsmæssig aktivitet.

Jeg udtalte følgende i en skrivelse til A:

»Amtsankenævnets afgørelse er truffet på grundlag af bestemmelserne i dagpengelovens § 50, stk. 1 og 2, der har følgende ordlyd:

»Personer, der modtager ydelser efter denne lov, skal underrette arbejdsgiveren og det sociale udvalg om forandringer i deres økonomiske forhold, der kan medføre ændring eller bortfald af ydelserne.

Stk. 2. Har en person undladt at give oplysninger som krævet i stk. 1, eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget modtaget ydelser efter denne lov, skal det beløb, der med urette er modtaget, tilbagebetales.

... «

Det er ubestridt, at De undlod at underrette social- og sundhedsforvaltningen i Rødning kommune om Deres indtægter ved selvstændig virksomhed i foråret 1983. Jeg må også være enig med amtsankenævnet i, at denne virksomhed var af en sådan karakter, at De efter påbegyndelsen heraf ikke længere kunne anses for hverken fuldt eller delvis uarbejdsdygtig i den forstand, hvori dette udtryk anvendes i loven, og i at De således i en periode i begyndelsen af året 1983 oppebar sygedagpenge med urette.

Det kan heller ikke give mig anledning til bemærkning, at amtsankenævnet fandt, at betingelserne i lovens § 50, stk. 2, for at kræve tilbagebetaling af de med urette oppebårne sygedagpenge måtte anses for opfyldt. Jeg henviser i denne forbindelse også til, at det på det skema, der var anvendt ved anmodningen om udbetaling af sygedagpenge - og som De underskrev - var anført, at De havde pligt til straks at underrette social- og sundhedsforvaltningen om ændringer i Deres indtægtsforhold m.v. i sygeperioden, ligesom De i forbindelse med udbetalingen af dagpenge blev oplyst om, at De havde pligt til straks at oplyse social- og sundhedsforvaltningen om ændringer i indtægtsforholdene.

Efter min opfattelse kan det imidlertid ikke uden videre lægges til grund, at De med urette oppebar sygedagpenge i hele den periode fra den 1. januar til den 19. juni 1983, som det rejste tilbagebetalingskrav vedrører.

Ved min gennemgang af sagen har jeg således hæftet mig ved, at det af de i sagen foreliggende erklæringer fra Deres egen læge fremgår, at De den 23. marts 1983 blev indlagt på ortopædisk afdeling på Haderslev sygehus, hvor det blev påvist, at De havde discusprolaps. De modtog herefter i en periode frem til den 14. juni 1983 strækbehandling 3 gange ugentlig. Det ses ikke at have været gjort til genstand for nærmere undersøgelse, i hvilket omfang De fra diagnosticeringen af ryglidelsen og under det efterfølgende, forholdsvis intensive behandlingsforløb i tiden indtil midten af juni måned (på ny) måtte anses for uarbejdsdygtig med den virkning, at de for denne periode oppebårne sygedagpenge ikke kan anses for oppebåret med urette. Jeg bemærker herved, at der, så vidt jeg forstår, alene har været tale om indtægt ved egen virksomhed i januar kvartal 1983.

Jeg har gjort amtsankenævnet bekendt med min opfattelse og henstillet til nævnet at undergive spørgsmålet om tilbagebetalingskravets omfang en fornyet overvejelse med udgangspunkt i det, jeg netop har anført.

Jeg har bedt amtsankenævnet om at underrette mig om den fornyede afgørelse, nævnet herefter meddeler Dem.

... «

Supplerende oplysninger om sagen

Amtsankenævnet for Sønderjyllands amt genoptog sagens behandling og meddelte A følgende i en skrivelse af 21. august 1986:

»...

Folketingets ombudsmand har den 11. november 1985 henstillet, at amtsankenævnet påny overvejer spørgsmålet om tilbagebetalingskravets omfang. Ombudsmanden henviser i denne forbindelse til, at De den 23. marts 1983 blev indlagt på Haderslev sygehus, hvor det blev påvist, at De havde en ryglidelse, for hvilken De herefter i en periode frem til den 14. juni s.å. modtog strækbehandling 3 gange ugentlig, og at det ikke har været undersøgt, i hvilket omfang De fra diagnosticeringen af ryglidelsen og under det efterfølgende forholdsvis intense behandlingsforløb indtil midten af juni måned 1983 (påny) måtte anses for uarbejdsdygtig med den virkning, at de for denne periode oppebårne sygedagpenge ikke kan anses for oppebåret med urette.

Efter modtagelsen af ombudsmandens tilkendegivelse har amtsankenævnet indhentet en fornyet udtalelse fra socialudvalget i Rødding kommune. Det fremgår heraf, at socialudvalget - hvis amtsankenævnet tiltræder dette - vil beregne dagpenge for perioden fra den 4. maj til den 14. juni 1983 på grundlag af Deres beskæftigelse om selvstændig automekaniker og en uarbejdsdygtighed i denne periode på 50%, ialt kr. 2.640,00.

Amtsankenævnet har herefter drøftet sagen i møder den 15. april, den 3. juni og den 20. august 1986.

Amtsankenævnet lægger til grund, at diagnosticeringen af ryglidelsen allerede var sket i 1982, hvor De afviste at blive nærmere undersøgt på sygehus, at Deres helbredstilstand (ryglidelsen) må antages siden da hverken at være afgørende forværret eller forbedret, at De i første halvdel af 1983 alene har været indlagt på Haderslev sygehus i tiden fra den 13. til den 19. april, og at De er ophørt med egen virksomhed som bilforhandler den 20. juni 1983.

For så vidt angår det sidste, er der tale om et skøn, da der ikke foreligger præcise oplysninger om varigheden af det tidsrum, hvori De har handlet med biler, men amtsankenævnet tager udgangspunkt i den kendsgerning, at virksomheden har fundet sted i januar kvartal 1983 (virksomheden blev efter det i sagen oplyste påbegyndt i december 1982), og man lægger iøvrigt vægt på Deres egne erklæringer i sagen, herunder især erklæringen af 7. juli 1983.

Den kortvarige indlæggelse på Haderslev sygehus i april måned 1983 og de påfølgende behandlinger hos en fysioterapeut indtil den 14. juni 1983 har efter amtsankenævnets opfattelse ikke været afgørende hindringer for, at virksomheden også er pågået i disse måneder.

Under de foreliggende omstændigheder mener man heller ikke at kunne tillægge det større betydning, at De til toldvæsenet har indberettet, at De ikke har haft afgiftspligtig omsætning i april kvartal 1983, men først frameldte Dem momsregisteret den 30. juni s.å.

Efter amtsankenævnets opfattelse har De herefter ved ikke at orientere socialudvalget om den påbegyndte selvstændige virksomhed og den heraf følgende indtægt med urette oppebåret sygedagpenge i perioden fra den 1. januar til den 19. juni 1983, ialt kr. 42.672,00, hvilket beløb De er pligtig at tilbagebetale.

Under hensyn til karakteren og varigheden af Deres sygdom samt det noget usikre omfang af virksomheden som bilforhandler er De efter amtsankenævnets mening ikke berettiget til sygedagpenge som selvstændig erhvervsdrivende i nogen del af den pågældende periode. Man kan ikke tiltræde socialudvalgets synspunkt i så henseende.

Amtsankenævnet fastholder derfor sin afgørelse af 3. april 1984.

...«